

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Економіко-гуманітарний інститут, гуманітарний факультет
(повне найменування інституту, назва факультету)

Кафедра міжнародних економічних відносин
(повна назва кафедри)

КВАЛІФІКАЦІЙНА ДИПЛОМНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

**на тему «Міжнародне співробітництво у боротьбі з відмиванням грошей
суб'єктів господарювання»**

Виконав

студент 6 курсу, групи ГФз-213
спеціальності (напряму підготовки)
292 міжнародні економічні відносини
(код і назва напряму підготовки, спеціальності)

_____Куценко В.І.
(прізвище та ініціали студента)
Керівник _____Венгерська Н.С.
(прізвище та ініціали)
Рецензент _____Крулько І.І.
(прізвище та ініціали)

м. Запоріжжя
2018 рік

РЕФЕРАТ

КДМР: 142 с., 12 рис., 12 табл., 11 формул, 86 джерел, 4 додатки.

Мета роботи – виявлення особливостей міжнародного співробітництва з протидії відмивання грошей та розроблення практичних рекомендацій щодо його розвитку за участю України.

Об’єкт дослідження – міжнародне співробітництво у боротьбі з відмиванням грошей.

Предмет дослідження – теоретичні засади та практичні аспекти розвитку міжнародного співробітництва з протидії відмивання грошей суб’єктів господарювання.

Методи дослідження: логічний – для аналізу визначень сутності «відмивання грошей»; метод порівняльного аналізу – для аналізу Базельського індексу; історичний – дослідження досвіду провідних країн світу щодо боротьби з відмиванням грошей; синтезу – для розробки пропозицій щодо вдосконалення національної політики; абстракції – для формування механізму підвищення ефективності міжнародного співробітництва; графічний і табличний – для наочного відображення положень роботи.

Анотація. Визначено витоки, сутність та форми прояву кримінально-тіньової економічної активності суб’єктів господарювання. Розкрито елементи міжнародної взаємодії у сфері боротьби з відмиванням грошей. Проаналізовано ризики відмивання грошей на міжнародному та національному рівнях. Розкрито сучасні напрями діяльності міжнародних організацій та досвід провідних країн світу з формування моделей боротьби з тіньовою активністю. Виявлено ефективність та з’ясовано шляхи вдосконалення національної політики по боротьбі з відмиванням коштів. Обґрунтовано напрями міжнародного співробітництва України.

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО, БОРОТЬБА З ВІДМИВАННЯМ ГРОШЕЙ, СУБ’ЄКТ ГОСПОДАРЮВАННЯ, ТІНЬОВА ЕКОНОМІКА, РИЗИК,

БАЗЕЛЬСЬКИЙ ІНДЕКС, ФІНАНСОВИЙ МОНІТОРИНГ, МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ

Аннотация. Определены истоки, сущность и формы проявления уголовно-теневой экономической активности субъектов хозяйствования. Раскрыты элементы международного взаимодействия в сфере борьбы с отмыванием денег. Проанализированы риски отмывания денег на международном и национальном уровнях. Раскрыты современные направления деятельности международных организаций и опыт ведущих стран мира по формированию моделей борьбы с теневой активностью. Выявлена эффективность и выяснены пути совершенствования национальной политики по борьбе с отмыванием средств. Обоснованы направления международного сотрудничества Украины.

МЕЖДУНАРОДНОЕ СОТРУДНИЧЕСТВО, БОРЬБА С ОТМЫВАНИЕМ ДЕНЕГ, СУБЪЕКТ ХОЗЯЙСТВОВАНИЯ, ТЕНЕВАЯ ЭКОНОМИКА, РИСК, БАЗЕЛЬСКИЙ ИНДЕКС, ФИНАНСОВЫЙ МОНИТОРИНГ, МЕЖДУНАРОДНЫЕ ОРГАНИЗАЦИИ

Abstract. The sources, essence and forms of criminal-shadow economic activity manifestation of business entities are determined. The elements of international cooperation in the field of combating money laundering are revealed. The analysis of money laundering risks at the international and national levels is analyzed. The current directions of international organizations and the experience of the leading countries on formation for the models of combating criminal and shadow activity of business entities are revealed. The effectiveness was identified and ways of improving the national anti-money laundering policy were clarified. The directions of international cooperation of Ukraine are substantiated.

INTERNATIONAL COOPERATION, COMBATING MONEY LAUNDERING, BUSINESS ENTITY, SHADOW ECONOMY, RISK, BASELINE INDEX, FINANCIAL MONITORING, INTERNATIONAL ORGANIZATIONS

ЗМІСТ

Завдання на кваліфікаційну дипломну магістерську роботу	2
Реферат.....	4
Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів....	8
Вступ.....	9
1 ТЕОРЕТИЧНІ ТА ІНСТИТУЦІЙНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У БОРОТЬБІ З ВІДМИВАННЯМ ГРОШЕЙ.....	13
1.1 Витоки та сутність кримінально-тіньової економічної активності суб'єктів господарювання.....	13
1.2 Відмивання грошей як основна форма прояву «чорної» тіньової економіки.....	21
1.3 Міжнародна взаємодія у сфері боротьби з відмиванням грошей...	29
2 ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА З ПРОТИДІЇ ВІДМИВАННЯ КОШТІВ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ.....	40
2.1 Аналіз ризиків відмивання грошей на міжнародному та національному рівнях.....	40
2.2 Сучасні напрями діяльності міжнародних організацій.....	56
2.3 Досвід провідних країн світу з формування моделей боротьби з кримінально-тіньовою активністю суб'єктів господарювання.....	66
3 ПЕРСПЕКТИВИ УКРАЇНИ В АКТИВІЗАЦІЇ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В СФЕРІ ВІДМИВАННЯ ГРОШЕЙ	74
3.1 Ефективність національної системи запобігання та протидії легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом	74
3.2 Шляхи вдосконалення національної політики по боротьбі з відмиванням коштів.....	82
3.3 Напрями міжнародного співробітництва України у боротьбі з	

правопорушеннями у фінансово-економічній сфері в сучасних умовах.....	92
4 ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА У НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ	102
4.1 Аналіз потенційних небезпек.....	102
4.2 Заходи по забезпеченню безпеки.....	104
4.3 Заходи по забезпеченню виробничої санітарії та гігієни праці.....	106
4.4 Заходи з пожежної безпеки.....	112
4.5 Заходи по забезпеченню безпеки в надзвичайних ситуаціях.....	114
Висновки.....	117
Перелік джерел посилань.....	121
Додаток А Основні типології відмивання грошових коштів в Україні.....	131
Додаток Б Схема діяльності професійних «відмивачів» грошових коштів.....	138
Додаток В Етапи становлення та розвитку національної системи протидії відмивання доходів, отриманих злочинним шляхом.....	139
Додаток Г Рейтинги України щодо технічної відповідності та ефективності українського законодавства рекомендаціям FATF.....	141

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАНЬ

1. Basel AML Index 2018. Report. URL: https://index.baselgovernance.org/sites/collective.localhost/files/aml-index/basel_aml_index_10_09_2018.pdf (дата звернення: 01.09.2018).
2. IMF and the Fight Against Money Laundering and the Financing of Terrorism. 2018. URL: <https://www.imf.org/en/About/Factsheets/Sheets/2016/08/01/16/31/Fight-Against-Money-Laundering-the-Financing-of-Terrorism> (дата звернення: 11.10.2018).
3. Тіньова економіка: сутність, особливості та шляхи легалізації: монографія / за заг. ред. З.С. Варналія. Київ : НІСД, 2006. 576 с.
4. Мандибура В. О. “Тіньова” економіка України та напрямки законодавчої стратегії її обмеженн. Київ : Парлам. вид-во, 1998. 95 с.
5. Тіньова економіка в Україні: стан, тенденції, шляхи подолання : аналіт. огляд / упоряд.: С. С. Чернявський, В. А. Некрасов, А. В. Титко та ін. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2017. 152 с.
6. Коваленко В. В., Дмитров С. О., Єжов А. В. Міжнародний досвід у сфері запобігання та протидії відмиванню доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму : монографія. Суми : УАБС НБУ, 2007. 110 с.
7. Флейчук М. І. Легалізація економіки та протидія корупції у системі економічної безпеки: теоретичні основи та стратегічні пріоритети в умовах глобалізації. Львів : Ахілл, 2008.
8. Глущенко О. О., Семеген І. Б. Антилегалізаційний фінансовий моніторинг: ризик-орієнтований підхід : монографія / за ред. Р. А. Слав'юка. Київ : УБС НБУ, 2014. 386 с.
9. Кулініч О. Боротьба з „відмиванням” грошей: міжнародний досвід. Зб. наук. праць. Вип. 47 / за ред. В.Є.Новицького. Київ : ІСЕМВ НАН України. 2005. С. 96–105.

10. Бекряшев А. К. Теневая экономика и экономическая преступность / А. К. Бекряшев , И. П. Белозеров , Н. С. Бекряшева , И. В. Леонов. Москва: Новая Стратегия, 2000. – 212 с.
11. Базилінська О.Я. Макроекономіка: навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2005. 442 с.
12. Олейник А.Н. Институциональная экономика: учебное пособие. Москва : ИНФРА–М, 2002. 416 с.
13. Нестеров А., Вакурин А. Криминализация экономики и проблемы безопасности. *Вопросы экономики*. 1995. № 1. С. 32.
14. Franz A. Estimates of the Hidden Economy in Austria on the Basis of Official Statistics. Guide-book to statistics on the hidden economy: conference of European statisticians, United Nations. N.Y., 1992. P. 67–78
15. Gutmann P.M. The Subterranean Economy. *Financial Analysis*. 1977. Vol. 33. 152 p.
16. Feige E. How Big is the Irregular Economy? *Challenge*. 1979. Vol.22.
17. Contini B. The Irregular Economy of Italy: a Survey of Contributions B. Contini . Guide-book to statistics on the hidden economy.
18. Латов Ю.В. Экономика вне закона. Очерки по теории и истории теневой экономики. Москва : Московский общественный научный фонд, 2001. 284 с.
19. Ангелко І. В. Тіньова діяльність як джерело доходу: основні форми вияву. *Галицький економічний вісник*. 2010. № 2 (27). С. 108-115.
20. Справочный документ о международной борьбе с коррупцией, подготовленный Секретариатом ООН. URL: www.un.org/russian/ (дата звернення: 22.08.2018).
21. Закон України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1700-18> (дата звернення: 10.11.2018).

22. Кримінальний кодекс України : станом на 18.10.2018 р. Верховна Рада України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2341-14/page6> (дата звернення: 20.11.2018).

23. Макаров Д. Экономические и правовые аспекты теневой экономики в России. *Вопросы экономики*. 1998. №3. С. 38-54

24. Венгерська Н.С., Куценко В.І. Відмивання грошей як основна форми прояву «чорної» тіньової економіки. Сучасні проблеми менеджменту : матеріали XIV Міжнар. наук.-практ. конф. Київ : Нац. авіац. ун-т, 2018. С. 117-119.

25. Офіційний веб-портал Міжнародної організації з міграції в Україні. URL: <http://www.stoptrafficking.org/view.statistics/> (дата звернення: 06.10.2018).

26. Протидія відмиванню «брудного» майна: європейські стандарти та Кримінальний кодекс України: монографія. Київ : Ваіте, 2015. 392 с.

27. Кернер Х.-Х., Дах Э. Отмывание денег. Москва: Международные отношения, 1996. 240 с.

28. Директива Європейського Парламенту та Ради про запобігання використанню фінансової системи з [...] від 26.10.2005 № 2005/60/ЄС. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_774. (дата звернення: 14.11.2018).

29. Моделювання оцінки ризиків використання банків з метою легалізації кримінальних доходів або фінансування тероризму: монографія. С.О. Дмитров та ін. ; під заг. редакцією О.М. Бережного. Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2008. 75 с.

30. Виноградова Л.К., Гаража Н.А. Проблемы борьбы с легализацией незаконных доходов у России. *Проблемы уголовного права у связи с реформацией уголовного законодательства: Сборник научных трудов*. Москва, 1997. С.83.

31. Організація системи фінансового моніторингу в Україні. URL: https://pidruchniki.com/68430/bankivska_sprava/organizatsiya_sistemi_finansovogo_monitoringu_ukrayini (дата звернення: 03.11.2018).

32. Pulling fraud out of the shadows Global Economic Crime and Fraud. Survey 2018. URL: <https://www.pwc.com/gx/en/forensics/global-economic-crime-and-fraud-survey-2018.pdf> (дата звернення: 03.11.2018).

33. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму : Закон України станом на 15.05.2018. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1702-18> (дата звернення: 20.09.2018).

34. Колісник М.К., Зинюк Н.О. Легалізація доходів, отриманих злочинним шляхом, та методи боротьби з нею на світовому фінансовому ринку. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/nvnlts/15_5/345_Kolisnyk_15_5.pdf (дата звернення: 11.09.2018).

35. Основні шляхи і методи протидії відмиванню "брудних" грошей. URL: https://pidruchniki.com/12780805/ekonomika/osnovni_shlyahi_metodi_protidiyi_vidmivannyu_brudnih_groshey (дата звернення: 10.11.2018).

36. Албул С.В. Кримінально-правові аспекти протидії організованих злочинній діяльності. Актуальні проблеми протидії організованих злочинній діяльності: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції (Одеса, 26 вересня 2014). Одеса: ОДУВС, 2014. С. 136-137.

37. Міжнародні валютно-фінансові відносини: підручник для ВНЗ. 5-те вид. перероб. і доп. / Боринець С.Я. Київ, 2008. 582 с.

38. Куценко В. І. FATF як інститут протидії відмиванню доходів в умовах глобалізації. Соціально-економічні, освітні та фахові проблеми молоді в умовах євроінтеграційних процесів : зб. матеріалів. Всеукраїн. інтер.-конф. здоб. освіт. і мол. вч. Запоріжжя : ЗНТУ, 2018. С. 71-73.

39. Кривонос Л. В. Міжнародний досвід державних механізмів запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, отриманих злочинним шляхом. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2014. № 6. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=730> (дата звернення: 02.10.2018).

40. Міжнародні стандарти з протидії відмиванню доходів та фінансуванню тероризму і розповсюдженню зброї масового знищення. Рекомендації FATF. URL: www.sdfm.gov.ua/content/file/Site_docs/2012/22.03.2012/1.pdf (дата звернення: 7.11.2018).

41. Anti-Money Laundering/Combating the Financing of Terrorism. URL: <https://www.imf.org/external/np/leg/amlcft/eng/aml1.htm> (дата звернення: 4.11.2018).

42. Використання інструментів FATF з метою протидії корупції в Україні. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/1672/> (дата звернення: 13.11.2018).

43. Егмонтська група підрозділів фінансової розвідки. URL: http://www.sdfm.gov.ua/articles.php?cat_id=536&art_id=10571&lang=uk (дата звернення: 14.11.2018).

44. Спеціальний комітет експертів Ради Європи із взаємної оцінки заходів протидії відмиванню коштів та фінансування тероризму (MONEYVAL). URL: http://www.sdfm.gov.ua/articles.php?cat_id=536&art_id=10551&lang=uk (дата звернення: 16.11.2018).

45. Звіт про типології відмивання грошей. URL: <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=36191> (дата звернення: 18.11.2018).

46. Illicit Financial Flows from Developing Countries: 2002-2012. URL: http://iff.gfintegrity.org/iff2013/Illicit_Financial_Flows_from_Developing_Countries_2002-2012-LowRes.pdf (дата звернення: 18.11.2018).

47. Уткіна О. В. Проблема належного виявлення ступеня ризику відмивання незаконно отриманих доходів банківськими установами України. 2017. URL: <http://fkd.org.ua/article/viewFile/121175/116978> (дата звернення: 19.11.2018).

48. Відмивання грошей: Україна чистіша, ніж більшість Європи? URL: <https://uatribune.com/vidmyvannya-hroshey-ukrayina-chystishe-nizh-bil%CA%B9shist%CA%B9-yevropy/> (дата звернення: 19.11.2018).
49. Capital Flight from Developing Countries: Top 20 Losers. URL: http://static.guim.co.uk/sys-images/Observer/Pix/pictures/2012/07/22/gu_wealth-offshore-02.jpg (дата звернення: 20.11.2018).
50. Illicit Financial Flows from Developing Countries: 2004–2013. Global Financial Integrity. URL: <http://www.gfintegrity.org/report/illicit-financial-flows-fromdeveloping-countries-2004–2013> (дата звернення: 20.11.2018).
51. Заходи щодо боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму Україна. Звіт за результатами п'ятого раунду взаємної оцінки. Грудень 2017. URL: http://finmonitoring.in.ua/wp-content/uploads/2018/03/zvit_ukr.pdf (дата звернення: 20.11.2018).
52. Рейтинг корупції E&Y: Україна на першому місці серед 41 країни. ЛІГА Бізнес Інформ. URL: http://news.liga.net/ua/news/politics/14730211-reyting_korupts_e_y_ukra_na_na_pershomu_m_sts_sered_41_kra_ni.htm (дата звернення: 20.11.2018).
53. Global Economic Crime and Fraud Survey 2018: Ukrainian findings Pulling fraud out of the shadows. URL: <https://www.pwc.com/ua/en/survey/2018/pwc-gecs-2018-eng.pdf> (дата звернення: 21.11.2018).
54. Загальні тенденції тіньової економіки в Україні за I квартал 2018 року. URL: <http://me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=e384c5a7-6533-4ab6-b56f-50e5243eb15a&tag=TendentsiiTinovoiEkonomiki> (дата звернення: 21.11.2018).
55. Порівняльний аналіз фіскального ефекту від застосування інструментів ухилення/уникнення оподаткування в Україні. Official site «Institute of Social and Economic Transformation». 2017. URL: <http://iset-ua.org/ua/doslidzhennya/item/111-porivnialnyi-analiz-fiskalnoho-efektu-skhem> (дата звернення: 22.11.2018).

56. Опришко В. Ф. Міжнародне економічне право. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : КНЕУ, 2003. 311 с.

57. Financial Secrecy Index – 2018. Results. URL:<https://www.financialsecrecyindex.com/introduction/fsi-2018-results> (дата звернення: 15.11.2018).

58. Багатії ховають в офшорах 21 трлн доларів. URL:<https://tsn.ua/groshi/bagatiyi-hovayut-v-ofshorah-21-trln-dolariv.html> (дата звернення: 15.11.2018).

59. Економічна суть офшорів та їх класифікація. URL: <https://textbooks.studio/mirovaya-ekonomika-uchebnik/ekonomichna-sut-ofshoriv-jih.html> (дата звернення: 15.11.2018).

60. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 15.11.2018).

61. Типологічні дослідження Державної служби фінансового моніторингу України за 2017 рік. Київ, 2018. 148 с.

62. FATF Annual Report 2017-2018. Paris. URL: www.fatf-gafi.org/publications/fatfgeneral/documents/annual-report-2017-2018.html (дата звернення: 23.11.2018).

63. Otamendi S. Objectives for FATF-XXIX (2017-2018). URL: www.fatf-gafi.org (дата звернення: 23.11.2018).

64. Communiqué G20 Finance Ministers and Central Bank Governors. 19-20 March 2018. URL: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html> (дата звернення: 23.11.2018).

65. FATF Recommendations. URL: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html> (дата звернення: 23.11.2018).

66. Guidance Anti-Money Laundering and Terrorist Financing Measures and Financial Inclusion. URL: www.fatf-gafi.org/publications/financial-inclusion/documents/financial-inclusion-cdd-2017.html (дата звернення: 24.11.2018).

67. Consolidated FATF standards on information sharing. URL: www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/consolidated-fatf-standards-information-sharing.html (дата звернення: 24.11.2018).

68. Кривонос Л. В. Міжнародний досвід державних механізмів запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, отриманих злочинним шляхом. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. № 6, 2014. С. 19-25.

69. Кривонос Л. Світовий досвід боротьби з «брудними» грошима . *Фінансовий контроль*. 2018. № 4. С.41-47.

70. ЄС посилив Правила регулювання протидії відмиванню грошей. URL: <http://ur-ua.com/76-yes-posiliv-pravila-regulyuvannya-protidyi-vidmivannyu-groshey.html> (дата звернення: 25.11.2018).

71. Організація системи фінансового моніторингу в Україні. URL: https://pidruchniki.com/68430/bankivska_sprava/organizatsiya_sistemi_finansovogo_monitoringu_ukrayini (дата звернення: 25.11.2018).

72. Роль і місце України в боротьбі з відмиванням доходів та фінансуванням тероризму *Фінансовий контроль*. 2007. № 2. URL: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/publish/article/39197>

73. Сюркало Б. І. Напрями вдосконалення системи державного фінансового моніторингу. *Ефективна економіка*. 2011. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=779>

74. Про схвалення Стратегії розвитку системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення на період до 2020 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1407-р URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1407-2015-%D1%80#n9> (дата звернення: 25.11.2018).

75. Звіт державної служби фінансового моніторингу України 2017. URL: http://sdfm.gov.ua/content/file/Site_docs/2018/20180322/zvit_2017_ukr.pdf (дата звернення: 25.11.2018).

76. Результати П'ятого раунду взаємної оцінки України у сфері протидії відмиванню коштів та фінансування тероризму. Комітет ради Європи (MONEYVAL). URL:

http://www.sdfm.gov.ua/content/file/Site_docs/2018/20180413/Ukraine%20MER%20-%20UA.pdf (дата звернення: 25.11.2018).

77. Anti-money laundering and counter-terrorist financing measures Ukraine Fifth Round Mutual Evaluation. Report. December 2017. URL: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/content/images/MER-MONEYVAL-Ukraine-Dec-2017.pdf> (дата звернення: 25.11.2018).

78. Звіт про проведення національної оцінки ризиків у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму. URL: <http://finmonitoring.in.ua/v-zviti-derzhfinmonitoringu-za-2017-rik-visvitleno-diyalnist-akademiyi/> (дата звернення: 25.11.2018).

79. Україну викреслили з чорного списку з відмивання грошей. URL: <https://ukr.segodaya.ua/economics/enews/ukrainu-vycherknuli-iz-chernogo-spiska-po-otmyvaniyu-deneg-1127400.html> (дата звернення: 25.11.2018).

80. Урядом прийнято План заходів на 2017-2019 роки із реалізації Стратегії розвитку системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом URL: http://www.sdfm.gov.ua/content/file/Site_docs/2017/20170831/news_ukr.htm (дата звернення: 25.11.2018).

81. Siurkalo, B. Ways of improving the System of counteraction to laundering and terrorism financing. *British Journal of Science, Education and Culture*. 2014. No.1. (5) (January-June). Volume IV. "London University Press". P. 182-191.

82. Україна відзвітує про виконання рекомендацій FATF в 2019 р. URL: <https://interfax.com.ua/news/economic/481121.html> (дата звернення: 25.11.2018).

83. Заходи щодо боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму Україна Звіт за результатами п'ятого раунду взаємної оцінки.

Грудень 2017. URL: http://finmonitoring.in.ua/wp-content/uploads/2018/03/zvit_ukr.pdf (дата звернення: 26.11.2018).

84. Леонов С.В, Куришко О.О. Державна політика в сфері запобігання та протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом. *Економіка. Фінанси. Право*. 2011. № 8. С. 16-19

85. Бисага К. В. Національна система запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення України: етапи становлення й розвитку. *Держава і регіони*. Серія: Державне управління. 2016. № 1 (53) С. 37-49.

86. Венгерська Н.С., Удодова Я.В., Куценко В.І. Особливості боротьби з відмивання грошей: міжнародний та національний рівень. *Економіка і суспільство*. 2018. Випуск № 19. URL: <http://economyandsociety.in.ua/>